

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN

TWEEDE GRAAD

SECUNDAIR

ONDERWIJS

ARCHITECTURALE EN BEELDENDE KUNSTEN

SPECIFIEK GEDEELTE

DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR

(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER

2DA/ARCHITEC

INSPECTIENUMMER

GSO-2024-1145-Gemeenschapsonderwijs-adv-V25

Versiedatum

31/01/2025

STUDIEDOMEIN

KUNST & CREATIE

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Uitgangspunten	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	4
Onderwijskwalificatie	4
Logische doorstroommogelijkheden	5
Gepersonaliseerd Samen Leren	5
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	5
Opbouw van de leerplandoelen	6
Herkomst van de doelen	6
De leerplandoelen	6
Subdoelen	7
Minimale inhoudelijke afbakening	7
Nummering van de leerplandoelen	7
Leerplandoelen	9
Artistieke expressie	9
Kunstbeschouwing	12
BK-doelen	13
Samenhang cesuurdoelen - leerplandoelen	20
Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen	21
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	23
Minimale materiële vereisten	24
Vakkenkoppeling	25
Pedagogisch – didactische ondersteuning	26

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte dubbele finaliteit, tweede graad.

Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming dubbele finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor het specifiek gedeelte is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen specifieke vorming is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen en met bijzondere aandacht voor het evenwicht tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen krijgen een pakket **basisvorming voor de dubbele finaliteit** met inhoud uit de zestien sleutelcompetenties.

De specifieke vorming bestaat uit leerplandoelen die voorbereiden op **vervolgonderwijs**:

- WD 04.01 Artistieke expressie
- WD 04.02 Kunstbeschouwing

In deze studierichting krijgen de leerlingen artistieke expressie. Ze doorlopen een artistiek proces en creëren een artistiek werk met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen. Ze zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project en gaan in dialoog met elkaar. Ook kunstbeschouwing komt aan bod. De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en samenlevingen.

In deze studierichting komt ook een selectie van **competenties uit deze beroepskwalificatie** aan bod:

- Assistent architecturaal vormgever

De Assistent architecturaal vormgever assisteert de architect of binnenhuisarchitect bij het ontwerpen en tekenen van interieurinrichtingen en -indelingen teneinde bij te dragen aan een kwalitatief presentatiedossier van de inrichting van ruimtes voor beroeps-, cultureel en privéleven binnen het concept en de visie van de architect.

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de dubbele finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting bereidt voor op een studierichting in de derde graad van VKS-niveau 4. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 4 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
  - concrete en abstracte gegevens (informatie en begrippen) uit een specifiek domein interpreteren
  - reflectieve cognitieve en productieve motorische vaardigheden toepassen
  - gegevens evalueren en integreren
  - strategieën ontwikkelen voor het uitvoeren van diverse taken en om diverse, concrete, niet-vertrouwde (maar weliswaar domeinspecifieke) problemen op te lossen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
  - handelen in een combinatie van wisselende contexten
  - autonoom functioneren met enig initiatief
  - volledige verantwoordelijkheid voor eigen werk opnemen
  - het eigen functioneren evalueren en bijsturen met het oog op het bereiken van collectieve resultaten

In de tweede graad worden de leerlingen voorbereid om deze kwalificatie in de derde graad te bereiken.

De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroommogelijkheden

Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Architectuur en interieur (dubbele finaliteit, derde graad)
- Beeldende kunst (dubbele finaliteit, derde graad)

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met elke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- cesuurdoelen
- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
  - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
  - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
    - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
  - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

In plaats van 'BK2' kan het nummer ook beginnen met 'WD2':

WD2_09.06.01

09.06.01

- De betekenis van het nummer links (bijvoorbeeld WD2_09.06.01):
  - WD2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat behoort tot een wetenschapsdomein
  - 09.06.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 09.xx.xx hebben betrekking op wetenschapsdomein 09. (In dit geval verwijst 09 naar 'Chemie'. In totaal zijn er 16 wetenschapsdomeinen.)
    - Doelen van de vorm xx.06.xx hebben betrekking op subdomein 06 van het betrokken wetenschapsdomein.
    - Het laatste cijfer (xx.xx.01) is het volgnummer binnen het subdomein.

De lijst van de wetenschapsdomeinen en de subdomeinen is terug te vinden in de GO! Navigator.

- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel:
  - Het nummer (bijvoorbeeld 09.06.01) verwijst naar het corresponderend cesuurdoel in het curriculumdossier.
De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

WD2_09.06.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld WD2_09.06.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel WD2_09.01.01.
- Indien een subdoel overeenkomt met een cesuurdoel wordt de verwijzing naar het cesuurdoel rechts in de tabel opgenomen.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

Artistieke expressie

WD2_04.01.01

04.01.01

De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie.

creëren

WD2_04.01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding werkwijzen toe om ideeën te genereren, inspiratie op te doen en/of context te onderzoeken in functie van een creatie.

- diverse media en inspiratiebronnen
- vorm-, stijl, en uitdrukkingskenmerken van kunststromingen en kunstenaars eigen aan de gekozen kunstdiscipline
- eenvoudige onderzoeksmethoden binnen de beeldende en audiovisuele kunsten
- basismethodes en tools om ideeën te genereren
- verbeeldingskracht en creatieve denktechnieken

WD2_04.01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen exploreren en experimenteren met artistieke bouwstenen, technieken en materialen van de gekozen kunstdiscipline in functie van een (voor)ontwerp, een creatie, product.

- kunstvormspecifieke bouwstenen, 2D en/of 3D-technieken, beeldende, grafische en audiovisuele materialen en digitale tools
- samenhang en relaties tussen bouwstenen, technieken en materialen
- inhoud: onderwerp en bedoeling

WD2_04.01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen specifieke artistieke bouwstenen, (digitale) technieken en materialen toe in functie van een ontwerp en een artistieke creatie.

WD2_04.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen presenteren artistieke creaties.

- presentatietechnieken en -methodes eigen aan de kunsten
- koppeling doel presentatie aan vormgeving

WD2_04.01.02

04.01.02

De leerlingen creëren artistiek werk met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.

creëren

WD2_04.01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwikkelen expressiemogelijkheden bij het ontwikkelen van eigen artistieke concepten en/of thema's.

WD2_04.01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen ontwikkelen onder begeleiding de artistieke eigenheid door het exploreren van de eigen intenties en expressie.

- koppeling van intentie aan vormgeving

WD2_04.01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen maken onder begeleiding functionele keuzes bij het inzetten van bouwstenen, technieken en materialen eigen aan het medium.

WD2_04.01.03

04.01.03

De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.

creëren

WD2_04.01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwikkelen onder begeleiding methodes om de eigen deskundigheid en talenten en die van anderen af te stemmen op een gemeenschappelijk project of doel.

- werkplanning
- werkmethodes voor groepswerk

WD2_04.01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen delen ideeën en suggesties met de anderen in functie van het gemeenschappelijk project.

WD2_04.01.04

04.01.04

De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces en werk.

creëren

WD2_04.01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen hanteren aangereikte methodes om over hun artistiek (werk)proces en hun creatie te reflecteren en bij te sturen.

- methodes om feedback te verwerken in eigen creaties

WD2_04.01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen beargumenteren keuzes in hun artistiek proces, creatie en presentatie in dialoog met anderen.

- eenvoudige analysemethodes voor artistiek/technisch werk en proces
- methodes om in dialoog te gaan

WD2_04.01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen reflecteren aan de hand van aangereikte criteria over elkaars artistiek product, proces en presentatie.

- reflectievaardigheden
- koppeling van intentie aan vormgeving

Kunstbeschouwing

WD2_04.02.01

04.02.01

De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en samenlevingen.

analyseren

WD2_04.02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen beschrijven via aangereikte methodes de aard en voorkomen van kunstuitingen uit diverse artistieke disciplines en contexten.

- genres, uitdrukkingswijzen, stijlen en stromingen
- bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen
- vorm- en inhoudskenmerken van kunstuitingen
- perceptiemethoden uit de kunstbeschouwing
- diverse contexten

WD2_04.02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen analyseren methodisch de interactie tussen vorm, inhoud, functie en context van kunstuitingen.

- aangereikte eenvoudige kunstbeschouwings- en analysemethoden
- kenmerkende kunsthistorische elementen
- interactie tussen kunstuitingen en -stromingen en de maatschappelijke, historische, filosofische en geografische context

WD2_04.02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen geven een onderbouwde mening over de betekenis en functie van kunst(uitingen).

- opvattingen over (wat) kunst en cultuur (is)
- betekenis en functie van kunst(uitingen)

WD2_04.02.01.04

Subdoel 4

De leerlingen situeren kunstuitingen uit diverse disciplines in tijd en ruimte.

- technieken om kunstuitingen te situeren in een kunsthistorische context
- selectie van kunst- en cultuurstromingen

BK-doelen¹

BK2_01.01

1

De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

toepassen

BK2_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.

BK2_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK2_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.

BK2_01.02

2

De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.

toepassen

BK2_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK2_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.

BK2_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

¹ Voor de doelen die leiden naar beroepskwalificaties gaan we in de tweede graad uit van eenvoudige situaties **of** handelingen waar leerlingen volgens richtlijnen en onder begeleiding werken. Indien er een opbouw is van de tweede naar de derde graad binnen de leerlijn 'onder begeleiding naar zelfstandige realisatie' krijgt het betrokken leerplandoel / subdoel in de tweede graad de expliciete vermelding 'onder begeleiding'.

BK2_01.03

3

De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.

toepassen

BK2_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK2_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK2_01.04

4

De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.

toepassen

BK2_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK2_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK2_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK2_02.01

8

De leerlingen verwerven kennis van de beeldende kunst, architectuur en interieur in heden en verleden.

- aangereikte voorbeelden van kunstdisciplines en -vormen binnen de architecturale kunsten
- bouwstenen en materialen eigen aan de architecturale en beeldende kunsten
- historische, plaatsgebonden en andere contexten in de architecturale kunst, interieurkunst en binnenhuisarchitectuur
- (aangereikte) kunst-informatiebronnen en -kanalen

analyseren

BK2_02.02

7

De leerlingen illustreren trends en ontwikkelingen en integreren die in een creatief proces.

toepassen

BK2_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren trends en (technologische) ontwikkelingen in de beeldende kunst, architecturale- en interieurvormgeving in tijd en ruimte.

- trendgevoeligheden en (technische en/of digitale) ontwikkelingen in de artistieke uitkomsten op inhoud, functie, vorm, beeld, concept, stijl, licht en kleur, locatie en techniek
- maatschappelijke en artistieke tendensen
- relatie toegepaste kunst zoals architectuur, design, interieur gericht op inhoud, functie, vorm, beeld, techniek, concept, licht en kleur, locatie, materie
- werkwijzen van raadpleging van relevante (digitale) informatiebronnen en kanalen

BK2_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen integreren trends en ontwikkelingen in het artistiek-creatief proces.

- integratietechnieken en -mogelijkheden

BK2_02.03

5

De leerlingen plannen en bereiden onder begeleiding de eigen werkzaamheden voor.

creëren

BK2_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen plannen de eigen werkzaamheden volgens aangereikte structuren en/of methodes.

- werkplan en werkmethodeken
- werkvolgorde
- analyse van de opdracht, vereisten/beperkingen, format, doelgroep
- fasen van een artistiek-creatief proces in verschillende disciplines/expressievormen

BK2_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden onder begeleiding de eigen werkzaamheden en materialen voor.

- werkplannen en of werkschema's
- eigenschappen materiaal, materieel en producten in toepassing van de opdracht
- materialen, technieken en methodes eigen aan het medium

BK2_02.04

9

De leerlingen verwerven kennis van constructienormen en bouwtechnieken.

- basisprincipes constructienormen, bouwtechnieken en invloeden
- basisprincipes ruimte, ruimtelijke vormgeving en constructie binnen architectuur en interieur
- aangereikte kanalen en informatiebronnen voor technisch advies of ondersteuning bij architecturale ontwerpen

begrijpen

BK2_02.05

10

De leerlingen lezen via aangereikte criteria plannen en schema's van een project.

toepassen

BK2_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen hanteren aangereikte methodes en oplossingen voor het lezen en interpreteren van plannen, voorstudies of schema's van een afgebakend project.

- kenmerken en criteria van plannen en schema's
- 2D voorstellingswijzen van 3D situaties

BK2_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen passen leesstrategieën en interpretatiemethodes toe bij plannen en vormstudies.

BK2_02.06

11

De leerlingen tekenen en werken onder begeleiding ontwerpen en plannen (technisch) uit.

toepassen

BK2_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen passen waarnemings- en weergavetechnieken toe met aandacht voor standpunt, positie, ruimte en diepte.

- functie van de ruimte

BK2_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen hanteren tekenmethodes bij het uitwerken van een eenvoudig ontwerp(tekening) of (technisch)realisatieplan na analyse van de waarneming

- technieken voor het maken van schetsen, plannen en maquettes

BK2_02.07

6

De leerlingen werken passende oplossingen uit voor problemen en uitdagingen binnen het eigen takenpakket.

toepassen

BK2_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen passen methodes toe voor oplossingsgericht werken, beeldend denken en handelen bij artistieke en/of technische problemen en uitdagingen binnen een (afgebakende) opdracht/project of activiteit.

- concept architecturaal vormgever
- oplossingsgerichte denk- en werkmethodes
- aangereikte creatieve denktechnieken

BK2_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen passen concepten, beeldelementen, expressiemogelijkheden, beeldend materiaal, (digitale) technieken en methodes toe in functie van het takenpakket of de opdracht.

- technieken voor het maken van schetsen, plannen en maquettes

BK2_02.08

12

De leerlingen gebruiken in functie van een opdracht, een concept of plastisch kunstwerk diverse materialen, technieken en methodes.

- basismaterialen, technieken en methodes specifiek voor het domein architecturale kunst in relatie tot de aard van de realisatie
- basismethodes voor (ruimtelijke) waarneming, weergave en vormgeving, (traditionele en/of experimentele) tekenmethodes, materialen en instrumenten voor 2D en 3D-voorstellingen
- schetstechnieken
- (digitale) tekenmaterialen
- uitvoeringscriteria
- presentatietechnieken

toepassen

BK2_02.09

13

De leerlingen gebruiken in functie van een opdracht of een concept decoratieve elementen en beeldelementen.

- eenvoudige decoratieve elementen
- beeldelementen: kleur, vorm, lijn en compositie

toepassen

BK2_02.10

14

De leerlingen gebruiken domeineigen software voor 2D en 3D bij het uitwerken en tekenen van artistieke creaties.

toepassen

BK2_02.10.01

Subdoel 1

De leerlingen passen beeldtechnieken en beeldfuncties toe bij het ontwerpen, tekenen, bewerken en printen van eenvoudige twee- en driedimensionale creaties.

- standaardfuncties en -toepassingen van courante (rand)apparatuur en software(programma's) voor 2D en 3D
- basisrichtlijnen voor databeheer
- dataopslag

BK2_02.10.02

Subdoel 2

De leerlingen passen volgens stappenplannen digitale basistechnieken toe bij eenvoudige tekenkundige, grafische, ruimtelijke ontwerpen, creaties en presentatieopdrachten.

BK2_02.11

De leerlingen presenteren (digitaal of analoog) onder begeleiding artistieke creaties.

- aangereikte criteria voor presenteren van artistieke creaties
- diverse kanalen om met het werk naar buiten te treden
- presentatievormen en presentatieaspecten
- technieken voor ruimteonderzoek bij presentatie

toepassen

Samenhang cesuurdoelen - leerplandoelen

Nummer cesuurdoel	Cesuurdoel	Leerplandoel / subdoel
Artistieke expressie		
04.01.01	De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie.	WD2_04.01.01
04.01.02	De leerlingen creëren artistiek werk met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.	WD2_04.01.02
04.01.03	De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.	WD2_04.01.03
04.01.04	De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces en werk.	WD2_04.01.04
Kunstbeschouwing		
04.02.01	De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en samenlevingen.	WD2_04.02.01

Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK2_01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK2_01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK2_01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK2_01.04
5	De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor.	BK2_02.03
6	De leerlingen werken passende oplossingen uit voor problemen binnen het eigen takenpakket.	BK2_02.07
7	De leerlingen illustreren trends en ontwikkelingen en integreren die in een creatief proces.	BK2_02.02
8	De leerlingen verwerven kennis van de beeldende kunst, architectuur en interieur in heden en verleden.	BK2_02.01
9	De leerlingen verwerven kennis van constructienormen en bouwtechnieken.	BK2_02.04
10	De leerlingen lezen plannen en schema's van een project.	BK2_02.05
11	De leerlingen tekenen en werken ontwerpen en plannen (technisch) uit.	BK2_02.06
12	De leerlingen gebruiken in functie van een opdracht, een concept of plastisch kunstwerk diverse materialen, technieken, methodes.	BK2_02.08
13	De leerlingen gebruiken in functie van een opdracht of een concept decoratieve elementen en beeldelementen.	BK2_02.09
14	De leerlingen gebruiken domeineigen software voor 2D en 3D bij het uitwerken en tekenen van ontwerpen.	BK2_02.10

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.	In leerplandoel / subdoel
Beeldelementen: kleur, vorm, lijn en compositie	BK2_02.09
Fasen van een artistiek-creatief proces in verschillende disciplines/expressievormen	BK2_02.03.01
Functie van de ruimte	BK2_02.06.01
Kenmerken van plannen en schema's	BK2_02.05.01
Materialen	BK2_02.03.02
Technieken voor het maken van schetsen, plannen en maquettes	BK2_02.06.02
Trends en ontwikkelingen in architectuur en interieur	BK2_02.02.01
Uitvoeringscriteria	BK2_02.08

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad dubbele finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.